

Per divendres passat, precisament, Marcos va convocar un referèndum que aprovara el pacte d'EUPV amb Izquierda Republicana i, de manera excepcional, ratificara els candidats de la direcció. El resultat s'haurà sabut en tancar aquesta edició, però no se n'esperava cap sorpresa. Mentre EUPV defensa el referèndum, IU defensa unes primàries.

Qui mantindrà les sigles? EUPV va nàixer el 1992, és més de mig any anterior a IU i, de fet, Marcos assegura que no es tracta de cap federació, sinó que els uneix un protocol comú. Mentrestant, al Bloc aspiren que hi apareguen les sigles d'EUPV, a la coalició amb IPV i Esquerra Ecologista. Decidirà, si res no ho evita, la Junta Electoral Central, i en aquest sentit els nacionalistes tenen esperances, perquè IU podria imposar-hi la seua posició. Si, en última instància, les opcions són EUPV-IR O IU-Bloc-EE, l'enigma serà saber si els electors detectaran qui és qui. Una feina de vident.

No pas menys galdós serà presenciar els mítings que pugua fer Llamazares al País Valencià, si és que en fa cap. Anirà al de la seua bona companya Navarro, en contra d'EUPV? En aquest cas, caldrà veure la reacció dels fidels a Marcos i l'opinió de la resta d'IU.

Insults. Les denúncies als jutjats pels censos poden obrir la via a més plets. Les desqualificacions són constants. Carles Mulet –proper a IPV– ha estat assenyalat com el causant de furar les dades dels afiliats pel secretari d'organització d'EUPV, Ricardo Sixto, que Mulet acusa ara d'"assetjament laboral" mentre treballava a la coalició; Marcos acusa d'això mateix Mònica Oltra, que la setmana passada va ocupar sense permís el seu despatx a les Corts per fer-hi una conferència de premsa. Josep Lluís Pitarch, tendent a Marcos, compara Llamazares amb Stalin. Oltra diu que el referèndum de divendres era "típic d'una república bananera", i Marcos titlla les primàries convocades per Llamazares de "consulta *tupinada*".

Un escenari guerracivilesc que amenaça de deixar el camp expedit a María Teresa Fernández de la Vega, número 1 del PSOE per València. Una de la Vega que encara no ha hagut de pronunciar allò del "vot útil".

Victor Maceda

Coalició nacionalista a les Balears

Contra tots els pronòstics, el PSM ha decidit de fer coalició amb UM, ERC i Entesa.

Durant les setmanes prèvies, els dirigents del PSM feien declaracions que pareixien indicar un desenllaç contrari al que finalment hi ha hagut. Pere Sampol (PSM), que serà el candidat número 1 de la coalició i que actualment és senador per designació del Parlament Balear, havia manifestat clarament que "l'única possibilitat d'obtenir un diputat és anar tots junts", en referència a PSM, UM, ERC, Entesa, EU i Verds. En la mateixa línia s'havia expressat diverses vegades el secretari general del PSM, Biel Barceló. Tanmateix, a la comissió executiva de dilluns dia 7 de gener, s'aprovà per

majoria la incorporació a la coalició estrictament nacionalista. Dels disset presents, nou se'n desmarcaren, sigui amb abstenció o vot negatiu, segons que ha publicat la premsa local. Una dada que indica la dificultat que ha tingut el PSM per prendre la decisió.

Fita històrica. Sigui què sigui que hagi fet canviar d'opinió el PSM, la coalició nacionalista és un fet. I és un fet històric. Serà la primera vegada que totes les sigles nacionalistes de les Illes Balears concorreran a unes eleccions sota la mateixa denominació, que a hores d'ara encara es desconeix. Sembla segur que no hi haurà sigles dels partits. L'aliança de tots els nacionalistes és una vella aspiració que ja a les eleccions de 1977 marcà les relacions entre el PSI (Partit Socialista de les Illes, actualment els dos PSM, de Mallorca i de Menorca) i Unió Autonomista (partit de centre, liberal i nacionalista). Aleshores, malgrat les converses, no s'assolí el pacte. Unió

Expectatives de la coalició nacionalista

Si vol assolir un escó al març, la coalició nacionalista haurà d'obtenir aproximadament un 10% del vot vàlid. Mai cap tercera candidatura –rere de PP i PSOE– no ha tingut aquest nivell de suport. La que més s'hi acostà fou Progressistes (PSM, EU, Verds i ERC) el 2004. Obtingué 40.000 vots, un 8,6%. Amb 7.000 més, un 1,5%, hauria tingut escó, d'acord amb la projecció feta per aquest setmanari mitjançant l'aplicació del sistema d'Hondt. Aleshores el nombre de vots vàlids fou de 467.703. És a dir que la fita del 10% és la que marca la possibilitat certa d'obtenir un diputat per a una tercera candidatura. Segons el cas podria ser alguna dècima més o menys, però és la fita a assolir si es volen tenir opcions d'èxit.

Els millors resultats del PSM a les eleccions espanyoles foren els 24.615 vots (5,7%) del 1996 i els 23.459 (5,9%) del 2000. Els millors d'UM, els 10.040 (2,4%) del 1993 i els 10.411 del 2004 (2,2%). Els resultats d'ERC no apareixen a la base de dades de l'Institut Balear d'Estadística. I, pel que fa a Entesa, evidentment formava part del PSM. Aleshores tenim que la coalició nacionalista parteix d'un resultat òptim (és a dir, que sumi aritmèticament els millors resultats que cada partit ha tingut separatament en el passat i en eleccions diferents) d'uns 35.000 vots que, segons la participació, cal situar al voltant del 8%. El repté és obvi: no sols han de sumar sinó que han d'augmentar d'uns 12.000 o 15.000 vots per obtenir l'escó.

Autonomista desaparegué després de les eleccions i, fins el 1982, l'únic partit nacionalista era el PSM. Aleshores sorgí Unió Mallorquina (UM). Però com que UM es declarava regionalista i no pas nacionalista, i com que, a més, tots els seus dirigents provenien de la Unió del Centre Democràtic, la possible aliança amb el PSM mai no es proposà. Va ser a final dels anys 80, quan UM entrà en crisi, que novament aparegueren veus que apostaven per la unió dels nacionalistes. Mai no passaren de ser simples opinions i no hi hagué contactes orgànics. Als anys 90 és quan més força prengué la idea. Al congrés de 1993 UM es refunda i passa a declarar-se nacionalista. El vice-president del partit, Josep Melià i Pericàs, havia estat un dels impulsors d'Unió Autonomista el 1977 i sempre fou un partidari clar de la unió de tots els nacionalistes. Quan el 1999 el PSM i UM compartiren –amb PSOE i EU-Verds– el Pacte de Progrés semblava que les relacions entre tots dos partits podien entrar en una fase de col·laboració més estreta que facilités una futura unió electoral. La possibilitat es concretà a les eleccions generals de 2000. Els dirigents d'UM oferiren públicament al PSM de forjar una aliança per a les eleccions generals d'aquell any que permetés de trencar el bipartidisme i obtenir un diputat. Però el PSM ho rebutjà. Els anys següents no hi hagué pas cap apropament entre tots dos partits, ans al contrari. A més, a partir de 2003, quan ERC fa part del govern tripartit a Catalunya, els independentistes republicans comencen a tenir prou presència mediàtica i social a les Illes. El seu procés de desenvolupament orgànic a les Balears, després de la derrota del Pacte de Progrés (2003) és un fet i ja no es pot parlar només de dos partits nacionalistes sinó de tres.

A les eleccions generals de 2004, PSM i ERC s'alien per formar Progressistes amb EU i Els Verds. Llavors, aquesta mateixa fórmula, amb el nom de Bloc, serveix als mateixos protagonistes per a concórrer aliats a les eleccions autonòmiques de maig de l'any passat per Mallorca. Però abans havia passat un fet substancial. Al congrés del maig del 2006, quan el PSM decidí de crear el Bloc, un

Pere Sampol, del PSM, encapçalà la coalició nacionalista.

sector se n'escindí i fundà Entesa, encapçalada per Biel Huguet.

La coalició. A partir de l'escissió, fou Entesa que insistí una vegada i una altra sobre la necessitat d'una sola oferta electoral nacionalista. Al principi foren meres discussions teòriques mitjançant articles de premsa i debats. Però, passades les eleccions autonòmiques de l'any passat, al principi de la tardor, Huguet féu una conferència de premsa en què proposa formalment la unió de tots els nacionalistes. A partir d'aleshores es reuneix una vegada i una altra amb dirigents d'UM, d'ERC i també del PSM. La convergència amb els dos primers és relativament fàcil. Durant les passades festes de Nadal, els tres partits (UM, ERC i Entesa) anunciaren que concorrerien aliats a les eleccions de març. Però el PSM s'hi negava en rodó. Malgrat tot, Huguet persistia en la seva idea. En una conversa amb aquest setmanari, just abans d'acabar l'any, assegurava: "Sé que és difícil, però crec que estam

davant la millor oportunitat perquè el PSM s'hi sumi, perquè la pressió que rep de moltes bases nacionalistes va en aquest camí." Ha resultat que tenia raó: el PSM, finalment, canviava d'opinió i la setmana passada s'afegia a la coalició.

El PSM-Verds de Menorca –ambdós partits s'aliaren per als comicis de maig passat–, Entesa Nacionalista i Ecologista (ENE) d'Eivissa –que és el partit germà dels dos PSM– i ERC-Eivissa també s'hi han afegit. És a dir que totes les sigles nacionalistes de les Illes aniran juntes per primera vegada a unes eleccions. El candidat número 1 serà del PSM, el senador Pere Sampol. L'objectiu és clar: obtenir un diputat que per primera vegada pugui trencar el bipartidisme PP-PSOE als comicis generals.

Per que fa a EU i Els Verds-Mallorca, encara no han anunciat què faran, però tot indica que mantindran l'aliança i es presentaran plegats a les eleccions.

Miquel Payeras